

5.9.2002

2656/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijä Harri Sintonen

KUULEMISPERIAATTEEN NOUDATTAMINEN JA HUOLELLISUUS HALLINTOMENETTELYSSÄ

1 KANTELU

A arvostelee 20.11.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa N:n kunnan terveyslautakunnan menettelyä. A:n mukaan lautakunta viivytteli hänen isoisänsä hoitoa koskevan kanteluasian käsittelyä eikä kanteluasiaa valmisteltaessa menetely muutoinkaan asianmukaisesti. Hän arvostelee lautakuntaa myös siitä, ettei hän saanut nähtäväkseen lautakunnan pöytäkirjassa mainittua 23-sivuista liitettä, että lautakunnan päätös oli puutteellisesti perusteltu ja että siinä annettiin virheellinen valitusosoitus hallinto-oikeuteen.

2 SELVITYS

N:n kunnanhallitus toimitti pyynnöstäni tänne 23.5.2001 päivätyn selvityksen, johon liittyi pöytäkirjanote N:n terveyslautakunnan 8.5.2001 pidetystä kokouksesta. Ne ovat tämän päätöksen liitteenä.

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

Terveyslautakunnan antaman selvityksen mukaan A:n 28.11.1998 tekemän kantelun käsittely viivästyi esittelijän työruuhkan vuoksi. Terveyslautakunnan vastaus annettiin 24.8.1999 pidetyssä kokouksessa eli noin yhdeksän kuukauden kuluttua kantelun tekemisestä. Selvityksen mukaan esittelijänä toiminut ylilääkäri on selittänyt viivästyksen syyt A:lle ja pyytänyt tältä henkilökohtaisesti anteeksi asian pitkää käsittelyaikaa.

Selvityksen mukaan A:lle toimitettiin hänen pyytämänsä lautakunnan kokousasiakirjojen liite kirjallisen pyynnön jälkeen, kun katsottiin hänen olevan siinä määrin asianosainen, että hänelle voitiin luovuttaa hänen jo kuollutta isoisänsä koskevia sairauskertomustietoja, joita liitteeseen sisältyi.

Lääninoikeudelle 19.9.1999 tekemässään valituksessa A ja B sekä C katsoivat muun ohella, että terveyslautakunnan olisi tullut lähettää kantelijalle tiedoksi lautakunnan käsittelyssä ollut materiaali lautakunnan päätöksen mukana. Saadun selvityksen mukaan talouspäällikkö on 25.9.2000 päivättyllä kirjeellä pyytänyt B:tä toimittamaan tietojen luovuttamisen harkitsemiseksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (potilaslain) 13 §:n 5 kohdassa tarkoitetun kirjallisen hakemuksen. Kantelukirjoituksen mukaan lautakunnan käsittelyssä ollut 23-sivuinen liite annettiin A:lle lokakuussa 2000.

Terveyslautakunnan kanteluasiassa antamaan ratkaisuun oli liitetty valitusosoitus. Terveyslautakunnan antaman selvityksen mukaan lautakunnan sihteerille talouspäällikölle tapahtui tässä suhteessa virhe eikä valitusosoitusta olisi tullut liittää päätökseen. Selvityksen mukaan asia ei kuitenkaan ollut tapahtumien ajankohtana selvä sihteerille eikä esittelijällekään.

3.2

Menettelyn arviointi

Kantelun käsittelyaika

Terveyslautakunta siis käsitteli kantelun noin yhdeksän kuukauden kuluessa. Saadun selvityksen perusteella katson, että vaikka kantelun käsittely kestitkin melko kauan, käsittely ei kuitenkaan viivästynyt siten, että oikeusasiamiehellä olisi aihetta puuttua lautakunnan tai asian esittelijän menettelyyn.

Asiakirjojen liittäminen kanteluratkaisuun

Asianmukaisena pidän sitä, että terveyslautakunnan kokouksessa jaettu liite kerättiin käsittelyn jälkeen pois, koska se sisälsi D:n terveydentilaa koskevia salassa pidettäviä tietoja. Lautakunnalla tai kunnan virkamiehillä ei myöskään käsitykseni mukaan ole lakiin perustuvaa velvollisuutta antaa kantelupäätöksen liitteenä kantelijalle asian käsittelyssä esillä olleita asiakirjoja. Toki tämä on mahdollista ja palveluperiaatteen mukaista, elleivät salassapitoon liittyvät velvoitteet sitä estä.

Kantelijan kuuleminen

Hallintomenettelylain (598/1982) 15 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus antaa selityksensä asiassa olevista sellaisista selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun. Lain 1 §:n mukaan hallintomenettelylain 14-28 §:ää noudatetaan kuitenkin vain, jos hallintomenettelyssä on päätettävä jonkun edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta. Lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 88/1981 vp) nojalla kanteluasioissa sovelletaan yleensä vain lain 1-13 §:ää.

Nähdäkseni hallintomenettelylaissa on kuitenkin kirjattu ne hyvän hallinnon periaatteet, joita tulisi mahdollisimman pitkälti pyrkiä noudattamaan kaikessa hallintomenettelyssä. Tästä syystä kantelijalle tulee käsitykseni mukaan pääsääntöisesti varata tilaisuus antaa selityksensä sellaisista selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun. Kussakin yksittäisessä kanteluasiassa jää kuitenkin harkittavaksi, missä laajuudessa vastineen pyytäminen kantelijalta on tarpeen.

Tässä tapauksessa olisi käsitykseni mukaan ollut perusteltua varata kantelijalle mahdollisuus vastineen antamiseen, koska tämä olisi voinut tuoda myös lisäselvitystä D:n hoitoon liittyvistä tapahtumista.

Saadusta selvityksestä ei käy ilmi, milloin A tai B pyysi liiteasiakirjoja lautakunnalta. Pidän kuitenkin asianmukaisena sitä, että B:tä on 25.9.2000 ohjattu esittämään asiakirjapyyntö kirjallisella hakemuksella. Kun otetaan myös huomioon, että B on pyyntönsä jälkeen saanut jäljennökset näistä asiakirjoista, ei asia anna aihetta oikeusasiamiehen toimenpiteisiin.

Valitusosoituksen liittäminen kantelupäätökseen

Mitä tulee kantelupäätökseen liitettyyn valitusosoitukseen, terveyslautakunta on myöntänyt, että valitusosoitus oli virheellisesti liitetty lautakunnan antamaan kantelupäätökseen. Menettely ei tältä osin

ollut huolellista.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Asianmukainen käsittely edellyttää muun muassa asian huolellista käsittelyä. Terveyslautakunnan antaman selvityksen mukaan valitusosoituksen liittämisen virheellisyys ei tapahtuma-aikana ollut selvä lautakunnan sihteerille eikä esittelijälle. Käsitykseni mukaan epäselvissä tilanteissa viranomaisen tulee pyrkiä selvittämään lainmukainen menettely.

3.3

Toimenpiteet

Tapahtuneen johdosta kiinnitän N:n terveyslautakunnan huomiota kuulemisperiaatteen noudattamiseen ja huolellisuuteen hallintomenettelyssä. Tässä tarkoituksessa lähetän terveyslautakunnalle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Asia ei anna minulle aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan oheisena.